LIV. évf. Csíkszereda, 1942 augusztus 2. 31 szám.

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: Özv. VÁKÁR LAJOSNÉ

Előfizetési ár: Egész évre Pengő 6.— Negyedévre Pengő 1.50 Félévre „ 3.— Példányonkénti ára 12 fillér Külföldre egy é 12 Pengő Megjelenik minden vasárnap

Nyilttéri közlemények díja soronkint 1 Pengő Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak. Kiadóhivatal: Csíkszereda, Apafi Mihály-utca 15 sz.

Felelős szerkesztő vitéz Részegh Győző

Miniszteri látogatás.

Hétfőn megint előkelő vendégek voltak városunkban. Vitéz Lukács Béla miniszter, a Magyar Élet Pártjának elnöke, Vay László báró felsőházi tag és Dr. Hildy István országgyűlési képviselő, először a főispán hivatalában tettek látogatást, majd a főispán ur kíséretében az Erdélyi Párt irodájába mentek, hol a párt vezető emberei várták. Szűkebb körű, inkább barátságos jellegű értekezletet tartottak, ahol szóba kerültek vármegyénket legin kább érdeklő dolgok.

Vitéz Lukács Béla mint a M. E. P. elnöke, megemlitette azt a szövetséget, amelyet az Erdélyi Párttal kötöttek, melegen üdvözölte a pártot és vezetőségét, egyben tolmácsolta a miniszterelnök ur üdvözletét az Erdélyi Pártnak.

Ezután Dr. Kovács Károly a hitvallásos iskolák állandó jellegének biztositása érdekében szólalt fel, majd kérte, hogy az agrár reform reviziójához az erdő szélő munkákat már most végezzék el, hogy amikor ezen ügy ujból elő kerül, készületlenül ne találjanak, egyben kérte, hogy a román uralom alatt készült hivatalos iratokat, kellő gondozás mellett őrizzék, nehogy azok szétkallódása a későbbi munkákban l n hiányt okozzanak.

Dr. Kolumban József elnök a Csíki Magánjavak egységes és állandó jellegű kezelésének szükségességét hangoztatta. Csík megyének nagy erdei fűződnek e vagyonhoz; a mostani szétaggott, ideiglenes vezetőkkel való kezelést a megye szempontjából nem tartja helyesnek.

Vitéz Lukács Béla az elhangzott panaszokra, illetve kérésekre vonatkozólag feljegyzéseket készitett magának és megigérte a támogatást. Egyben megjegyezte, hogy a hitvallásos iskolák érdekében már is történtek érdemleges intézkedések és meg fognak ezután is történni. Az agrár reform reviziójára is már kész munkák vannak.

Még apróbb ügyek fordultak elő, ezután az előkelő vendégek megelégedésüket és örömüket fejezvén ki az Erdélyi Pártnak Csík megyében levő hatalmas száma fölött — elbucsuztak.

A földmives nem „paraszt".

A fővárosi lapokban mind gyakrabban olvassuk a parasz: kifejezést a földmives, gazdász, kisgazda elnevezés helyett. Miért érdemelt ezt a csunya, idegen hangzasu és sulyos sértést magában hordó szó: a szép, a foglalkozást is jól magában foglaló földmives helyett?

Én is, mások is már tiltakoztak ez ellen, különösen a Székelyföldön. De ugy látszik, hiába, divatos hóbortot csinálnak ebből is.

Nagyon jól tudom, kiket neveznek az Alföldön parasztnak, hiszen majdnem 40 évig köztük voltam.

Évről évre rendkivüli sok gyülést, előadást tartottunk közöttük, de soha alföldi kollégáimtól nem hallottam kedves „parasztunk" testvérek. Pedig akkor nem igen tudtuk, hogy a román „proszt" müveletlent jelent. Döntsék el a nyelvészek e szó használatát, de mi székely gazdák a gyakorlati életben soha nem fogunk örülni a parasztnak kifejezés használatának.

Ugy sejtem, akik ezt divatba hozták, olyan magához édesgető, vállveregető fogás akar lenni a gazdákkal szemben — ők tudják, miért.

Ezzel akarják valószinűleg a földmivest szalonképessé tenni.

Akárhogy is álljon a dolog, a parasztkifejtésekor akarva, nem akarva oda tolakodik az „urnak" a gondolata, mindjárt kész az osztály szerinti különböztetés ép azok részéről, akik ezt legkevésbé akarják. Miért nem tesszük a parasztkifejezés nekünk? Tessék megkeresni egy egyszerű szókelyt, majd megadja ugy a feleletet, hogy nem lesz többé kedve a „parasztkifejezéssel bőcsődni.

Addig is ide jegyezhetjük, hogy a földmives osztály igen értelmes, igen sok tehetség s elem van közte. Ha nem volna az, itt a sziklás hegyoldalak közt nem tudna volna több mint ezer éven át fenntartani magát, hozzá még gyermekei neveléséről is állandóan gondoskodott. Hogy nyakas, kemény, nem jár állandóan vasalt nadrágban, azt a foglalkozásának természete hordozza magában. De belül tiszta testileg-lelkileg, sokszor még tisztábbak, mint azok, akik magukhoz akarják édesgetni.

Szóke Mihály

Magyar kettőskeresztek jelzik a keleten harcoló honvédeink utját.

M. kir. I honvéd haditudósító-szakasz.
Ferencz Gyárfás hdp őrmester.

Egő falvak, földig rombolt városok között menetel a magyar honvéd a megvert bolsevista hadsereg után. A rombolás őrületébe tévedt kommunisták embert és anyagot nem kiméive tesznek tonkre mindent, amire idejük van. A kimondhatatlan nyomorban, irtóztató szenvedések között élő orosz nép örömmel várja honvédeinket. Felszabadulást, szabadságot, uj, emberi életet visznek a meghóditott területek lakóinak katonáink. Nem szóvirágok ezek, hanem valóságok. Nem tud az emberi agy olyan rettenetes elnyomást kiagyalni, mint amilyenben éltek itt az emberek. A nyomoruságnak, a szenvedésnek és a nélkülözésnek európailag elképzelhetetlen fokán tengődtek a „vörös paradicsom" lakói. Nincs az a kegyetlen kényur, aki ugy ki tudta volna szipolyozni a rabszolgáit, mint a bolsevizmus arisztokratái.

Gyors egymásutánban példákat, tényeket sorolunk fel. A kolchozban dolgozó mezőgazdasági munkás 300 napi munka után 200 kiló, igy, ahogy irom. kettőszáz kiló gabonát kapott. Ebből hadiköltsönbe naponta 30 dekát levontak. Ezenkivül évi 50 rubel készpénzlizetése volt. Ezzel szemben az ugynevezett házkörüli kertgazdaság céljaira rendelkezésre bocsátott félhektáros területért évi 400 rubel, 110 liter tej, 30 kiló hus, 100 tojás, bárányonként 200 gram gyapjut és négyszögméterenként 4 kiló terményt kellet fizetni. A szovjet adórendszer nem ismert semmitéle akadályt. Nem termett a föld, szárazság, jégverés volt: miért nem vigyázott a munkás. A szovjet államnak élni kell. Következetesen: a kiszabott adót, ha törik, ha szakad, meg kell fizetni.

Voltak olyan hetek, amikor kétszer ettek az emberek. Pityókán és zöldségen tengődtek. Érthető tehát, hogy gyermekek hada ténfereg a honvédkonyhák környékén. Kezükben üres konzervdobozokat tartanak. Enni kérnek és kapnak.

Az istentelenek földig rombolták, felrobbantották a templomok nagy részét. A lelkiismereti szabadságot nem ismerték. Mindenkinek a szovjetet vezető kényurak koponyájával kellett gondolkozni. Ha nem: jött a börtön, számüzetés, jobbik esetben kényszermunka. Házak százezreit árkolták körül lakóikkal együtt, állitottak őröket melléjük s elrettentő példaként éhhalálba kergették a szerencsétlen családokat. Nem volt könyörület. A lélek, a szív ismeretlen fogalom előttük. Az anyagelvüség rettenetes gondolata a gyakorlatban a maga mindent elsöprő kegyetlenségével érvényesül.

Ilyen eszközökkel sem tudta a kommunizmus kiirtani az emberekből a lelket és a vallásosságot teljesen. Az anya a leányát, apa a fiát tanitotta meg titokban keresztet vetni és imádkozni. A kolchoszokban mezőgazdasági munkára kényszeritett papok titokban keresztelték, ha módját ejthették, gyóntattak. Minden pillanatban életükkel játszottak, de a hitet ébresztgették. A bevonuló honvédek megjelenésével egyidejűleg kerülnek fel a nyakakra a gödrökben, pincékben elásva őrzött kereszteczkék. Hármashalom tetején kettőskeresztek jelzik a magyar honvéd utját. Kettős keresztek ezzel a felirással: „Oroszok! A magyar honvéd keresztet, földet, szabadságot hozott."

A vörös hadsereg nyomában figyelő szemmel járó ember megállapitja: a kommunisták minden értéket, minden munkát a fegyverkezés szolgálatába állitottak. Nem kétséges: az egész világ meghóditására törekedtek. Eléje kellett menni ennek a veszedelemnek és csirájában megtojtani. A hidra ezernyi feje veszedelmesen növekedett. Ördögi módon kieszelt fegyverek vártak tüzparancsra. Gyárak sokasága ontotta a hadianyagot. Európa nyakán már feszült a kés, amikor elhangzott a keleti kérdés tisztázására vonatkozó parancs.

A hihetetlen kitartással, bámulatos teljesitőképességgel bolsikat üldöző magyar honvéd percről-percre tanul. Közelről látja a veszedelmet, eltapossa a hidra fejét s oltja a házainkat, vagyonunkat, életünket veszélyeztető tüzet. De azt is látja, hogy jövőnk szempontjából összetogásra van szükség. Nem lehet magyar és magyar között különbség. Mindenkinek a maga helyén egész emberként kell megállnia a helyét. A kényelmesség, a tétovázás, az egymás szakadatlan csepülésének ideje lejárt. Itt látja a honvéd: minden magyaroknak egyforma sors volt előkészitve. Orosz propaganda központokban kiteszitett térképeken Magyarország épugy be volt kebelezve a „szovjet-paradicsomba", mint Német- vagy Olaszország. A többi apróságokról nem is beszélve.

Azt is megtanulja a magyar honvéd idekint, hogy azt az embert, aki a beosztásában nem tudja teljesiteni kötelességét, nem oldja meg a feladatát — az összesség érdekében — haladéktalanul leváltják és alkalmassal pótolják. Ennek igy kell lennie otthon is. Nem nyafogó, szakadatlanul panaszkodó, saját érdekeit kereső emberformákra, hanem a helyüket minden körülmények között és minden alkalommal álló férfiakra van szüksége ennek a sokat szenvedett nemzetnek. Erősnek kell lennie nemzetünknek minden vonalon. Nagy feladatok várnak ránk.

Honvédeink arcizomrándulás nélkül lövik ki 30—40 lépésről a felénk közelgő 24—52, sőt sokszor ennél is több tonnás tankokat. Nincs télelem és kapkodás. Egy van az elhangzott parancs nyomán kötelességteljesités. Csak igy lehet csekély vesztességgel óriási eredményeket elérni.

A magyar élet minden vonalán szájjártatás nélkül kell teljesiteni a kötelességet. Legyünk az egy akarat és ezer engedelmesség népe. Necsak szóban, hanem gyakorlatban is.

Őrizzük meg a nemzet rendjének lelkét.

A vitézek, tüzharcosok és nemzetvédelmi keresztesek Országos Nemzetvédelmi Egyesülete kedden délelőtt Budapesten az uj városháza épületében vezetői értekezletet tartott. Kiemelkedő jelentőséget kölcsönzött az ülésnek, hogy azon megjelent Kállay Miklós miniszterelnök és és nagyfontosságu beszédet tartott.

Vitéz igmándi Hegyessy Géza elnök megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a Nemzetvédelmi Egyesület legfőbb célkitüzésének tekinti a magyar közszellem és ezen keresztül a belső arcvonal töretlen megőrzését. Az egész magyar nemzet rendülotlenül hisz a végső győzelemben s tántorithatatlan hűséggel sorakozik fel vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó és a magyar kormány mögött. Az egyesület tagjai elsősorban hazafias lelkülettel vivják meg ezt a harcot, de ha kell, kemény ököllel is lesujtanak.

Az elnök szavai után, a jelenlevők lelkes ünneplése közben Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra.

VERETLEN HADSEREG, MEGVERT ORSZÁG.

Vitézek, Tüzharcosok, Nemzetvédelmi Keresztesek! — kezdte beszédét a miniszterelnök. — Ma, amikor véreink egyrésze megint kinn van a harctéren, amikor ujra dörögnek az ágyuk, idebenn szükség van a Ti frontotokra. 1918-ban veretlenül jött vissza a magyar hadsereg, de itthon egy megvert országot talált, amelyet hütlen fiai állitottak szégyenpadra. Ti, az akkori hadsereg hazatérő tagjai olyan zürzavart találtatok, amelyben nem is tudtátok hirtelen feltalálni magatokat, mert sajnos, ezerszer sajnos, akkor nem lehetett megteremteni egy, a Tiétekhez hasonló szövetség alapjait. Ennek szükségességét annál jobban tudjuk értékelni a lefolyt események nyomán.

LEGFŐBB KÖTELESSÉG.

— Ma ujra front van s tudom, mindnyájan bizalommal tudjuk, hogy a magyar katona meg fogja állni ott kinn a fronton helyét. (Lelkes ünneplés, éljen a hadsereg.) De nekünk minden egyebeken felül az a kötelességünk velük szemben, hogy ha visszatérnek, egybeforrva, testvéri közösségben találják ezt az országot. Ezért vagyunk itthon s ezért kell megtennünk kötelességünket. Szövetség kell, hogy megingathatatlanná tegyük Magyarország belső rendjét. Nem karhatalmi eszközökkel, bár arra is sor kerülhet. Ennél azonban sokkal fontosabb a megelőzés azzal, hogy mindenki teljesitse kötelességét. A legnagyobb feladat, ami reátok vár, a legfőbb kötelesség, amit teljesitenetek kell: megőrizni a nemzet lelkének rendjét! Ha ez meg van, ha nem borul el a nemzet lelke, ha nem inog meg, hanem olyan marad, mint a Tiétek, ha erre vigyástok környezetetekben, elvégzitek a legnagyobb munkát, ami az itthoni fronton reátok vár.

AKIKKEL SZEMBEALL A NEMZET.

— Sajnos, van a magyar társadalomnak egy rétege, szerencsére vékony és átlátszó, amely még ma is hamis hirek terjesztésére, gyülölködésre, alattomosságra és destruálásra alapitja létét. Ezek veszályeztetik a legnagyobb mértékben a lelkek rendjét. Eszeknek nincs helye közöttünk s nincs helyük az ország dolgainak intézésénél. Ezekkel szemben alkotjuk a mostani frontot, ezekkel kell szembehelyezkednünk, mert másképpen nem tudjuk tartani a frontot. Tisztultabb magyar közfelfogásra, aljasságtól, irigységtől és gyülölettől mentes nemzeti közösségre van szükség. Ezt megteremteni, ezért küzdeni a Ti legfontosabb feladatotok. Számotok jóval több százezernél, de ez még mind kevés, mert egy nemzet kell ehhez a feladathoz. A Ti lelketeknek tüze kell átjárja az egész magyar társadalmat s a fiatalságnak ugy kell mögötek felsorakozni, mint vitézek, tüzharcosok, nemzetvédelmi keresztesek hatalmas táborának jelöltjei.

EZÉRT HARCOL A MAGYAR KATONA.

Nem tudom mindenkinek külön-külön megmondani hogy odakint is Magyarországért, a jobb magyar jövőért, országunk felemelkedéséért s az itthonmaradottakért harcol a magyar katona! Azért kell vigyáznunk a belső frontra, hogy a visszatérő katonák lássák, hogy Ti tudtátok, miért harcolt odakint. Azért, mert a jogot ahhoz, hogy ezt a határt mindenki elismerje, az a katona szerzi meg, aki most a Don partján harcol! (Lelkes taps és éljenzés.) Joguk lesz tehát ahhoz is, hogy a magyar élet kereteit is ők szabják meg.

A miniszterelnök a továbbiakban ismét hangoztatta egy tisztább köztelfogás szükségességét, amelyben ne a protekció, hanem a kötelességteljesités legyen a jogok fokmérője s amelyben a jobb megélhetést ne kijárással, hanem lelkiismeretes munkavállalással lehessen biztositani.

A kormányelnököt a közgyülés perceken át ünnepelte. A közgyülésről hódoló távirattal keresték fel vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzót és a kormányzóhelyettest.

Párhuzamosan müködő háztartási tanfolyam nyilik meg Kolozsváron.

A földmivelésügyi Miniszterium erdélyi kirendeltsége egy hónapos háztartási (gazdasági) tanfolyamot szervezett a kolozsvári felsőbb évfolyamos tanuló lányok számára. — A tanfolyam julius 22-én kezdette meg működését, de már ezalatt a rövid idő alatt is bebizonyitotta, hogy ilyen irányu tanfolyamokra égető szükség van.

A tanfolyam hallgatói erejük megfeszitésével fáradoznak azon, hogy minél tökéletesebben megismerjék azt az utat és azokat az eszközöket, melyeknek okos és céltudatos felhasználása a háztartási feladatok korszerü elvégzéséhez vezetnek.

Mindenki érzi azt, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett csak azok a háztartások nyugodhatnak biztos alapon, ahol a háztartás vezetője kellő szakismerettel törekszik a rendelkezésére álló anyagok és szerek leggazdaságosabb felhasználására. A családfők jövedelmének 75 százalékát a háztartás emészti fel. Különös érdekek füződnek ahhoz tehát, hogy a háztartás vezetésében a megszokottnál nagyobb tervszerüség és szakszerüség érvényesüljön.

A kirendeltség örömmel látja azt a példaadó munkát, amelyek a tanárnőjükkel együtt dolgozó tanuló lányok a református szeretetházban működő tanfolyamon végeznek, ahol szinte versenyeznek azon, hogy a rendelkezésükre álló rövid idő alatt minél gazdagabb háztartási ismeretre tegyenek szert. Ezért elhatározta a kirendeltség, hogy a mostanival párhuzamosan, egy uj háztartási tanfolyamot rendez a kor szavát megértő, haladó szellemü kolozsvári leányok számára.

Az uj tanfolyamnak vezetője Ruszthy Sarolta m. kir. gazdasági tanárnő már meg is érkezett és az uj tanfolyamra való beiratkozást a Horthy Miklós ut 51. sz. alatt levő Református szeretetházban juliás 28. és 29-én 15—20 óra között meg is kezdi (Távbeszélő 31—05.)

Értesülésünk szerint a kirendeltség Székelykeresztur, Csikszereda és Kovászna községekben is rendez hasonló irányu tanfolyamokat.

Tallózás.

Levelet hozott a taberi posta. Csiki székely ember irta. Onnan, ahol a hősi halál közel jár a magyar honvédhez. A harctér bajtársias levegőjéből. Többek között azt irja, hogy „itt bosszú szereti egymást minden magyar. Bár otthon is igy volna." Egyszóval a harctér közelebb hozza egymáshoz a sziveket. Az idehazai annyi gyülölettel és rosszindulattal megtelt lelkület felenged. Odakint, ahol a gránát vijjog és a világtörténelem legelszántabb küzdelme folyik ott egyszerre világossá lesz, hogy nekünk magyaroknak szeretnünk kell egymást. De valahogy a harctérnek megvan ez a magasabbrendü embert kepző levegője. A másik világháboru meg a szemünk előtt van. Onnan jói ismerjük a háborunak ezt a mindent elbékitő bajtársiasságra nevelő szellemét. Miért ne lehetne ezt idehazai is megcsinálni. Hol van az előirva, hogy nekünk minden vesszőzedési lehetőségbe valósággal bele kell kapaszkodni. Halálosan komolyak az idők, Nem lesz jó torzsat vesszőzedünk. Minden erőnket csak fordituuk arra, hogy együtt maradjunk, hogy együtt tanuljon egy ilyen gyilkos világfeleforduláznak minden megtepetése, vagy hullámverése.

* * *

Nézeteltérési felületekről beszélünk. Lássunk egy párat. Ne is beszéljünk a politikai sikról. Ott roppant erőink maguktól. Étkezésekben semmi hiány. Szélesre tett politikai elme itt mindenki. Vonalvezetése előrevezet itt a polgárnak. Egyenesen áramvonalas. Az igazság mindazonaltal az, hogy ilyen háborus világban nem lehet politizálni. Ezt a fenyüszét fenntartjuk majd a jó bekeidőknek. Addig egy ember gondolkozik, „politizál", felelősséget vállal és a többi dolgozik. És a legokosabb amit csinálni lehet.

* * *

Szóval dolgozni. Beállani a sorba. Nem abból élni meg, hogy az ember mennyit szenvedett. Mert ez lassan divat lett nálunk. Ünni és várni a nemzeti ajándékot az elmult idők szenvedéseiert. Az elv ebben az lehet, hogy amit a történelmi sors reánk rótt, azt a nemzet minden tagjának egyformán vállalnia kell. Az nem lehet soha senkinél kitüntetés érdem. Ki-ki a maga helyén nemzetvédelmi munkát végzett, ha magyar kötelességet teljesitette. És jegyezzük meg jól, nem lehet párhuzamot vonni afféle, hogy kinek a szenvedése volt kiadósabb. A megszállott magyaré, vagy pedig a csonkarországbeliné. Szerencsetlen dolog olyan levegőt teremteni, amelyikben ennek a kérdésnek lejtegetősége lehet. Egyezzünk csak meg abban, hogy az elmult két évtized magyarja megszenvedte a multat s jövendőt, akárhol tanulta a történelemnek és a borzalmas viharsza. Ne azt osszuk, hogy kit milyen mértékben sujtottak csak a kemény évtizedek. Inkább keressük a magyar egymásra találásnak szeretetet és egységet, hogy soha többet meg ne osztassa véleményünket nemzeti egységünkőt és gondolkozásunkat bármi is következzen e földön.

* * *

Az idegenforgalomnak valamit. Sokan megfordulnak a csiki fürdőzön. Sok emberrel beszélgettünk. Igyekszünk kitapintani a véleményüket. Mit látnak, mit éreznek közöttünk. A legtöbben belátják. Megértik, hogy kulturálatlan területeken járnak, ahol nem sok gondot képezett az elmult 22 esztendő alatt az idegenforgalomnak fejlesztése. Tudják, hogy nem voltunk szivügye az akkori uralomnak. Mégis hallunk kifogásokat. Olyanokat, amelyek igazak s amelyeknek megszüntetése nem is annyira pénz, mint figyelem és a vendéggel való törődés kérdése. Tessem fel az étterem kenyeres leány elé kék munkás kötény helyett köthetünk igen olcsó befektetéssel egy izléses kis fehér kötényt. Egyik-másik fürdőhelyünkön láthatunk „nyilvános klosetteket". A nyilvános jelleg abban áll, hogy a klosetteken nincsen egyáltalán ajtó. Engedelmet kérünk, két darab deszka összetűtésével megoldható a kérdés. Nem folytatjuk. Akadnak ilyenszerü apróságok éppen elég kiadósan. Figyeljük és a magunk érdekében tüntessük el azokat.

Látogatás a meggyesfalvi Hangya Ipartelepen.

(Folytatás és vége.)

Mint érdekességet emlitjük meg, hogy a Hangya likőrei nem essenciából készülnek, hanem szakszerü természetes desztillációs eljárással, ami nyilvánvalóan emeli a likőrök minőségét. Igazolja ezt a nagy kereslet, amelynek kielégitésére ujabb és ujabb beruházások vannak folyamatban. A likőrgyár mintegy 50 méter hosszu épülete alatt tisztán kezelt uj hordókban tárolják és érlelik a különféle likőröket és pálinkaféléket, amelyeket azután palackokban vagy szükségszerinti edényekben szállitanak tovább az árueloszló raktárokhoz, amelyek közel 500 falusi Hangya szövetkezeti bolt rendeléseit elégitik ki.

A szemlélő egyik ámulatból még fel sem ocsudott és már is uj látnivalók sorakoznak fel ezen a hatalmas telepen, amelyen most épül a főzelékkonzervgyár s remélhető, hogy ennek termékeivel is rövidesen piacra léphet a Hangya.

A következő hatalmas épületben három nagy teremben a legmodernebb német gyártmányu gépi berendezésü cecetgyár éppen néhány napja, hogy üzembe lett helyezve. A tároló és előkészitő kádakban készülő első osztályu forgácsecet rövidesen az erdélyi közönség asztalára kerül s hiszük, hogy minden igényt ki fog elégiteni. Az ecetgyárépületben modern felszerelésü laboratoriumban a Hangya fiatal vegyésze kisérletezik hogy minél jobb és tökéletesebb gyártmányok kerüljenek forgalomba.

Tovább menve, cirokseprűüzembe lépünk be, ahol szakmunkások készitik a minden háztartásban nélkülözhetetlen különféle formáju és nagyságu seprűket. Feltűnő, hogy minden darab áru kifogástalan minőségü, mert a Hangya üzemében nem az üzlet, hanem a fogyasztók megelégedése játsza az irányadó szerepet.

Az épület előtt toronymagasságban állanak a kisebb-nagyobb tölgyfahordódongák, amelyeket a kádárműhelyekben dolgoznak fel s valóban szép és jó hordókat készitenek, amelyek a Hangya-hálózat szükségleteinek kiegészitését szolgálják. A kádárműhelyek megszemlélése után egy kb. 20 méter hosszu helységbe érünk, ahol ezuttal éppen a jó hirnévnek örvendő Rika kékitőviz gyártását és üvegekbetöltését láthattuk. Ebben a helységben gyártanak kristályszódát is. A gyártás, sajnos, egyelőre anyaghiány miatt szünetel. Időnként azonban a beérkező anyagot feldolgozzák és az árueloszló üzemekhez juttatják.

A továbbiakban megtekintettük a kor követelményeinek megfelelő berendezéssel ellátott (szilva, borseprő és borovicska) lepárló üzemet is és ezzel azt hittük, hogy szemlélődésünk befejezést is nyert. Kisérőnk azonban tovább kalauzol és megmutatja a baromfimintatelepet is, ahol jelenleg kendermagos tyukcsaládok kapargálnak szorgalmasan és várják, hogy tevékenyik idővel párolgó piroskáposztakörittésseel h valkodjanak az erdélyi terített családi asztalokon.

Megtekintettük még a higiénikus porméntes helyen épült munkáslakásokat is és itt láttuk, hogy a Hangya sulyt helyez arra, hogy alkalmazottai kiegyensulyozott megélegedett emberek legyenek, mert csak igy várhat lelkiismeretes és tökéletes munka után kielégitő eredményt.

Az ipartelepek irodahelyiségeiben is serényen folyik a munka. A telep közepén létesitett zöldségkertgazdaság kiegészitője annak a családias békés munkának, amely tisztviselők és munkások százainak összemüködéséből termeli ki a létfenntartás szükségleteinek gyümölcsét.

A szövetkezetben rejlő erő igazsága csucsosodik ki ezen a telepen, amely éltető sugarait Erdély területének minden sarkába szétárasztja, ahol a szükség megkivánja Az erdélyi havasok völgyein és bércein ifiu főiskolások kutatnak, kincseket keresnek. A kincskeresők kutatása nyomán felsorakozik az erdélyi nép legszegényebb rétege is s a természetnyujtotta áldás gyüjtögetéséből egyik horcó a másik után telik meg azokon a telepeken, amelyeket a Hangya létesitett az egyes vidékeken

A mult évi munka eredménye félmillió pengőt juttatott a néphez, az idei remélhetőleg tulszárnyalja az előbbit Hangyaszorgalommal folyik az erdélyi Hangya épitő munkája, amelynek nemzeti jellegét kétségbe csak azok vonhják, akik felleg-várból szeretnék feltartóztatni a modern kor szövetkezeti eszméjének haladását.

KERTÉSZ

Könyvkötészeti munkákat
a legszebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a
Vákár üzlet, Csikszereda.

A „CSIKI LAPOK" TÁRCÁJA.

VASÁRNAPI „KIADÁS."

(Falukutató élmény.)

Ezuttal nem a vasárnapi kugli elkerülhetetlen költségeiről lesz szó, sem a vasárnapi igehirdetésről, vagy az ezután következő házassági hirdetésekről, amiket határozottan az előbbinél fokozottabb közérdeklődés szokott kisérni. Arról a hirdetésről beszélünk, amely az előbbiek után szokott következni vasárnap délkor, amikor a népek a miséről kijönnek. A korszerü közigazgatás tudvalevőleg már alkalmazza a lélektant. Ezt a mise utáni hangulatot mindenképpen alkalmasnak itéli arra, hogy az igében és imádságban trissen fürdött emberi nemzedéket kicsit visszaráncigálja a tulvilágról s szives érdeklődését felhivja, hogy ho-hó, a tulvilágon innen is van üdvösség s ez a legkevésbé kifogásolható módon azáltal érhető el egészen biztosan, ha állampolgári kötelességeinket sem mulasztjuk el, vagyis ha megfizetjük az adót.

Igy van ez a világon mindenütt azóta, hogy adó van s van ezenkivül gondoskodó közigazgatás is. Az pedig van, hála legyen érte a Fennvalónak. Nincs ez másként Szentdomokosban sem, miért is lenne? Ki jut az odavalóknak is minden jóból, akárcsak másnak. Az adóból is, a hirdetésekből is. Két három évvel ezelőtt volt ugy, hogy már elsőt harangoztak a délutáni vecsernyére, mikor abbahagyták azt a sok étvágykergető tanácsot. Akkoriban 15—20 féle hirdetni való nem volt éppen ritkaság. A közepe felé már szökdösni kezdettek a menyecskék, nehogy odakozmásodjék a leves. Lassan a férfiak is elővakodtak, hogy bekapjanak ebéd előtt egy pohárkával, mig vége lesz a kiadásnak. A végét már csak a vénasszonyok hallgatták. Előre tudta ugyis mindenki, mit adnak ki ilyenkor. Mert akárhogy is kezdődött az eleje, a vége mindig az volt, hogy „aki pedig nem fizet, szigoruan meg lesz büntetve". Hát ezért igazán kár lett volna, ha odaég a rántás vagy megmarad a Kerezsi söre. Mi tagadás, ezek a hirdetések ma sem sokkal változatosabbak. Tartalomban és szövegezésben is elég egyformák. Hát Istenem, háboru van s kell az adó. Ezt mindenki tudja, legfőlebb a jegyző ur gondolja, hogy nem; másként biztosan nem emlegetné minden vasárnap. Annyi bizonyos, sok ujat nem lehet tanulni ezekből a hirdetésekből. Még olyankor van valami haszon ezekből is, mikor például azt hallja az ember, hogy egy atyánkfia Sárosuton elejtett egy rátot s ha jól keresi, megkapja. De akkor is csak annak, aki elejtette s annak se sok, ha összetört a kereke.

A mult vasárnap is ugy kezdődött a kiadás, mint máskor, adóval. Folytatódott a csépléssel. Hosszu volt nagyon, nem sokat értett belőle az ember. Hanem ami ezután következett, azt megértette mindenki. Sándor Lajos atyánkfia, a templomutcai, kötelességének tartotta a falu szine előtt nyilvánosan köszönetet mondani a szövetkezetnek, hogy nagy bajából kisegitette. Kiadták azt is, ha valaki még nem tudná, hogy a nyár elején egyszerre két drága tehenét vallotta kárré. Egyik 1000 pengős fajtehén volt, nem rég vette az államtól. Borjuzás közben elpusztult. Egy hét mulva megdöglött a másik tehene is. Több marhája nem is volt. A szövetkezet 400 pengő segélyt és 400 pengő kamatmentes kölcsönt adott neki, hogy más teheneket vegyen. Hát ezt köszönte meg. Özv. Bodó Mártonné azt köszönte, hogy a szövetkezet az idén már két lovat vett neki. Az egyiket akkor, mikor a tavaszon a régi lova tuvarozás közben kitörte a lábát. A másikat most, mikor a villám egyszerre két lovát csapta agyon; azt is, amelyiket a szövetkezet vett neki. Kedves L. Ferenc, Szász Tamás s a sárosuti László Mihály pedig szintén azt köszönték, hogy a szövetkezet baleset folytán elpusztult állataik pótlására 300—300 pengő kársegélyt adott nekik is.

A népek összezugtak. Még az a két öregasszony is közelebb huzódott, akik a kiadás alatt mindig a harangozó kapujában szoktak zuhatolni. Hát bizony, Lajinak jól fogott a segitség. Elig győzték várni, hogy az állami tehén megborjuzzék. Hogy leste mind a nyolc gyermek s az asszony is, mikor lesz már borju s ott van, megdöglék nagy hirtelen az is s egy hét mulva a másik is. — Hát Bodóméhoz nem jó helyre ment-e? Az idén három lovat vallott kárré. S mije van hitványnak a fickó fián kivül?

Persa Laji, a kisbiró már rég elmondta a szokásos befejezést is, hogy egyebekre nézve jó étvágyat kivan, de még mindig ott zugott a nép egy része a templom előtt.

— Lássa-e komámasszony — mondta a sólyomutcai Dobosné hazafelémenet — most is az uraknak leve igazuk.

A szomszédasszony nem értette, miben volt igazuk az uraknak.

— Hát örökké nem csufolkodunk vala-e a szövetkezeti gyülésekkel s a sok hazugsággal, amit ott hallottunk? Biza, én magam is elégszer mondtam, hogy az urak még az ökör alá is borjut tudnak beszélni. S eredj, most ne, hol a borju s a ló s a tehen...

— Tiszta igaz, komámasszony, hát a suj gondolta-e, hogy valamikor lesz valami a sok beszédből... Hisze' ha mind ilyen igaz lenne, amit az urak hazudnak, akkor...

Délre harangoztak s a harangszó elnyelte a többit.

kf.

Csiki diák.

Vakációi levél.

D. a J. Kr.!

Hiszem, hogy megiepődött melegséggel vesszitek majd kezetekbe az ujságot, amikor megpillantjátok a hosszátok szóló sorokat benne. Először körlevélre gondoltam, de hosszadalmas és költséges. Ezért a veletek való beszélgetésnek ezt a formáját választottam. Igy legalább mindenkihez hozzászó hatok, mert feltételezem, hogy különösen most a vakációban szivesen böngészitek ujságjaitokat és majd megakad a szemetek a hosszátok intézett sorokon vagy arra esetleg ismerőseitek hivják fel figyelmeteket.

Igy köztetek és értetek harcoló ujságotok között is mélyebb kapcsolat létesül, melyet Isten segitségével majd tervszerüen kiakarunk épiteni. Miért ne lehetne nektek ezeken az oldalakon állandó rovatotok? Igy az ujságon keresztül szülőitekkel és vezetőitekkel is fenntarthatjátok a kapcsolatot. A székely diáknak is vannak kérdései, munkája, amit valahol közölnie kell. Tudom, hogy sokan vannak, akik olvassák ezt az ujságot közülletek. Miért ne olvassanának egyszer belőle magukról is.

Mikor vakációra indultatok megkaptátok az utravalót. A kapott vakációi tervnek kettős célja volt: megerősödni lelkileg-testileg. Gazdaságban segiteni szülőiteknek — kitünő testi erősitő. De e mellett rendszeresen sportolni is kell!

A lelkiélet munkálása mellett a szentmise és szentáldozás erősitő kegyelmével aztán beállitani a szellemi munkába, mert a szellemi tevékenység a vakációban sem hiányoshatik ám!

Most ezzetekbe juttatom azt, hogy mit is igértetek ti egy hónappal ezelőtt, amidőn vakációra indultatok? 1. A Vitos Mózes kongregációs szakosztály *néprajzi gyűjtőmunkát* végez. De ez nem jelenti azt, hogy a többiek is nem vehetnek részt benne! 2. A Katolikus Akció ez évi munkájában a *káromkodás elleni küzdelemben* dolgoztok! Örömmel vettem a nyáron a beszámolót egyik diáktársatoktól, aki személyesen mondta el, hogyan küzd falujában a káromkodás ellen, hogyan helyezi el falujában feltünő helyeken a káromkodás elleni hirdetményeket, hogyan figyelmezteti okosan az embereket Isten nevének megszentelésére. 3. Hiszem, hogy a *Kis Hitterjesztőket* is szervezitek ügyesen falutokban. Minél több csoportot szervezni és az állandó kapcsolatott fenntartani velük! A lelkiekért aposztolkodó ifjuságot és rajta keresztül a magyar népet megszenteli az Isten! 4. Sokan már el is számoltak a *„Határőr"* érával, ami arról tanuskodik, hogy lelkesedéssel karolják fel a Kongregáció ügyét! Még sok mindent megkérdezhetnék tőletek, de gondolkozzatok Ti is arról, hogy mit is igértetek a vakációba induláskor?

Ezuttal még egy szép munkaterületre hivom fel figyelmeteket! Különösen pedig a Kongregáció tárhoz szólok! Tudjátok mi? Irjuk meg közösen a *székely Mária Társulatok történetét!* Itt van egy uj munkaterület. A mi ügyünkről van szó. A „Segitő Máriának" az ügye! Kongregációs ügy! Fel tehát a munkára! Nem nehéz! De hogy munkánk tervszerü legyen egy-két irányelvet adok hozzá.

A Mária Társulatok (vagy Rózsafüzér Társulat) a legrégebbi falusi egyesület. Kutassuk a jelent és a multat, milyen mélyen gyökerezik ez a Társulat a falu életébe? Menjünk el egy ilyen egyesület összejövetelére. Ennek az egyesületnek életében nincs vakáció). Jegyezzük le mikor alakult, mikor vannak az összejövetelek, milyen azoknak a lefolyása (milyen áitatosságokat végeznek? kik az előimádkozók? milyen ünnepeken jönnek össze?), milyen szervezetük van? Van-e egyesületi jelvényük (fehérkendő stb). Az ifjuságnak van-e külön csoportja? Általában, ami a Mária Társulattal kapcsolatos minden adatot jegyezz fel. Kitünő segitséged lehet e munkádban a Plébános. Kérd meg őt, hogy néhány adattal vázolja ő is a Társulat történetét. Ő a nép elbeszéléseit komoly adatokkal támasztathatja alá. Visszajövet aztán majd együttesen megbeszéljük az egyes Társulatok történetét. Alkalmat fogunk majd találni reá, hogy dolgozatatok valahol napvilágot lássanak a nyomtatott betü sorain keresztül is. Fel tehát a munkára!

További jó vakációt kivánva, soraitokat várva, maradok szeretettel

Csikszereda, 1942 julius 28-án

Székely László, hittanár.

Vasárnap avatják fel a hargitafürdői „Uz Bence" menedékházat.

Az Erdélyi Kárpát egyesület Csikszéki Osztálya befejezte a hargitafürdői „Uz Bence" menedékház épitési munkálatait. Bár a menedékházat a nagy érdeklődésre való tekintettel már két héttel ezelőtt át kellett adni a forgalomnak, az ünnepélyes felavatásra most augusztus hó 2-án kerül sor.

Az avatási ünnepség sorrendje a következő lesz: Délelőtt 10.45 órakor mise a hargitafürdői kápolnában. 11 óra 30 perckor házavatási ünnepség, 12 órakor közös ebéd. 14 órakor a fürdőtelep megtekintése, 16 órakor kirándulás a Bagolykőhöz.

Csikszereda és Hargitafürdő között a közvetlen MAVAUT összeköttetés előreláthatólag a hét folyamán megindul. Részletes menetrendet a csikszéki osztály idejekorán közölni fogja.

Az ünnepségre az osztály ezuton is meghivja minden egyes tagját, valamint a természetjárás minden barátját. Az erdélyi magyar turistaság nagy ünnepe lesz ez, mert a visszatérés után felépült menedékházak közül ez lesz az első, melyet felavatnak.

Az avatás előtti napon fogja megtekinteni az erdélyi természetjárók uj otthonát dr. Varga József kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, dr. László Gábor miniszteri osztályfőnök, dr. Gál László miniszteri osztálytanácsos, az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal vezetője, akiknek nagyarányu anyagi támogatása révén indult meg az épitkezés. Varga miniszter és kisérete a Hargitafürdőre vezető uj gépkocsiut avatása alkalmával tekinti meg az Uz Bence házat, 1942 augusztus 1-én.

A székelynek két esze van.

Irta: Czieszér András. gazdálkodó (Székelyvécke)

Én nem jártam egyetemet,
Élni az élet tanitott meg,
Még diák sem voltam,
Mégis irni megtanultam,
Pedig foglalkozásom földmivesség,
De az irás olvasás sem restség.

Magyar az uralom,
Én székely vagyok
És magyarul irogatok.
Sokat lehetne irni, amire mind-mind
Lehetne sirni, mert a székely egymást
Csak távolból szereti.

Azt hallottam szerteszét a világban.
Két ész van a székelynek az agyában,
S mint ahogy a sors hozza az életet,
Ugy jártatja a székely a két eszét.
Lám én földmives vagyok,
De hogy származásom igaz legyen,
Elővesszem mindkét eszem.

A fenti költeményt a csikszeredai Mezőgazdasági Szakiskolában tanuló egyik székely gyermeknek földmives édesapja irta, az intézettel szemben való hálája jeléül.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL" szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

MOZAIK.

Honvédnap Csikszeredában.

Vármegyénk szeretett hetilapja: a Csiki Lapok, egyik héten, sok és érdekes közleményét, kiegészitette egy örömteljes hiradással, azzal, amely tudtul adta, hogy a Gyakorlótéren „Honvédnap" lesz vasárnap délután.

És a jó Isten kellemes szép nyári napot adott, erre a vasárnap délutánra. A nap sugarai, arannyal keretezték a Gyakorlóteret. A kék égen hatalmas, álomszép fehér felhők ólálkodtak. Egyik felhőn, könyöklő édes leányfej kandikált, kivánesian várva, az ünnep műsorát.

Az érdeklődők már a kora délután el kezdettek gyülekezni. Öröm volt nézni, a sok, boldog érdeklődést sugárzó arcot. Eljött a Honvédnapra mindenki, kicsinyek, nagyok, ifjak és öregek egyaránt s a Nemzeti Hadsereg Honvédei pedig, mint vendéglátó házigazda, szivesen fogadott mindenkit.

Az ünnep műsora; szép, lélekemelő és felejthetetlen volt. A látottak és hallottak, hős honvédeink rátermettségét, kiválóságát, szorgalmát és ügyességét bizonyitotta. Öröm volt hallgatni, az alig pár hónapja életre kelt honvéd zenekar szép teljesitményét.

A nap, bizony az ég alján settalgatott már, mire véget ért a gazdag műsor. A hazatérők, hős Honvédeink iránti szeretetet s a nemes öröm szépségét vitték lelkükben magukkal. Érezte, érzi mindenki, hogy az igazságos Mátyás híres „Fekete serege" óta, nem volt ilyen hadsereg a magyarnak.

Boldog a Nemzet, hogy életén, létén, a Nemzeti Hadsereg őrködik.

Egy kis statisztika.

„A világtörténelem legnagyobb rejtélye, a kirobbanó japán népszaporodás" cimmel, a fővárosi sajtó egyik vezér orgánuma adatokat közöl arról, hogyan lett a kicsiny, elszart Japán, világhatalommá.

Hogyan lehetett? Lakói éppen népességének szaporodásával. A statisztika szerint Japánnak volt 1872-ben 33.100.000 lakosa, 1930-ban már 64.450.000

Ez a két szám vaktó fénnyel adja kézül, hogy egy nemzet élete, hatalma, sorsa; népességéből adódik.

Sajnos, nálunk, sok helyen dúl az „Egyke". Az Örmánságban hu szonnégy községben hadakozik a magyar élet. Egyik községben meg a templom harangját is le kellett szerelni, mert nem volt, akit Isten házába hivjon a harang. És van-e megrázóbb, fájdalmasabb mint az üres templom, az üres iskola és a temetővé lett falu.

Hála Istennek, ezzel szemben Csikvármegyében, ez évben, 100 százalékos a népszaporodás, a statisztika szerint.

A rabságból való felszabadulás, az örömteljes hazatérés boldogsága sugárzik, innét Csikmegyének 100 százalékos szaporodásából. Ennek a szenzációs, kirobbanó eredménynek, csöndben, de kitartóan való legfőbb munkálója minden városban, faluban a falu Atyja, a lelkek Pásztora, a Pap. Ennek bizonyitására felemlitem a kozmási Plébános ur egyik beszédének gondolatát, miket az „egyke" ellen volt. Az „Egyke" szerint élő édesanyákat elszaoknak mondotta, „Akik koporsót hordanak a szivük alatt". Alig hihető, hogy az „Egykéről" valaki egyszerübben, de meghiszébben beszélt volna.

Csikvármegye derék, szorgalmas, vallásos, hazaszerető népe tudja, hogy egy nemzet önmagát itéli halálra, ha az „Egykét" elfogadja és azszerint él, ezért nem kell neki az „Egyke".

Áldottak azok a családok, akik gyermekeiken keresztül belekapcsolódnak, a magyar örökkévalóságba.

Franciaország is az utolsó órában fordult vissza a végpusztulásból, az életbe.

Egy Sztalin dalárról.

Nemrég, nemes és jogos felháborodás zugott végig a magyar sajtón, mert egy művésznő, szélesz jó kedvében a villamoson Sztalinról énekelgetett.

Senki sem hiszi, hogy önnagysága ne tudná mi illik, mi nem, azt sem, hogy ne lenne jó ízlése és legfőképpen azt sem, hogy önnagysága nem tudná, hogy hős Honvédeink Északon vérük hullásával védik szent Országunkat. Talán abban a percben is kilobbant egy magyar élet, amikor a művésznő daloigatott Vajjon mi lehet az oka, hogy egy „bájos, okos, tehetséges művésznő" igy szerepel mégis a villamoson?!

Csak nem pénzpropaganda hatása ez?

Nem jobb lenne, ha ezt a dalocskát Sztalin fülébe dudolgatná az a „bájos" művésznő?

Aki semmire sem kivánczi.

Egy kedves, csupa mosoly székely kis fiu hordja szanaszét a hirlapokat a városban mindenfelé.

Egyik napon, amint megérkezik a nagy hirlaphalmazzal beszédbe elegyedem vele az alábbi módon.

— Aztán szoktad-e néha-néha olvasgatni ezt a sok hirlapot, amit ide-oda viszel nap-nap mellett.

— Nem én, nem olvasok soha egyet sem, mondja nagy büszkén.

— Ejnye — mondom én — Te semmire sem vagy kiváncsi, ami a nagy világban történik, sem a háborura, sem semmire?

— Van más dolgom es elég, minek lennék kiváncsi, mondja ő.

— Szóval, Te csak visszed a hireket másoknak és Téged nem érdekel semmi?

— Abbla, igen elég az es, mondja ő önérzetesen és mosolyogva elköszönt. J. M. B.

A szultán fermánja.

I. KÉP.

1608 évben a török szultán palotájában, Konstantinápolyban emelvényen ül a szultán. Jobbról állnak a vezérek, mögöttük a testőrök sisakban, tolforgóval, lószőrényes kopjákkal.

Achmed szultán: Az erdélyi követek jöhetnek. Származásukról halljam a jelentést!

Ilhami nagyvezér: A legelőkelőbbek érkeztek Felséged szine elé. Bethlen Gábor, az erdélyi hadak vezére, Töhötöm honfoglaló vezérnek az ivadéka, aki Délerdélyt szállotta meg a magyarok bejövetelekor. Bethlen Dáva vár ura 25 éves. Szilassy János, a hajdúvezérek követe, Eőd honfoglaló vezérnek a leszármazottja, a kállói hajdúk hadnagya 22 éves, Báthory Gábor pedig, akit fejedelemnek ajánlanak, 20 éves, Báthory István fejedelem testvérének az ivadéka.

A szultán: Szeretem ha fiatalok intézik Erdély sorsát, harcosabbak és nem ismerik a tétovázást, bár az erdélyiek kiválnak azáltal, hogy idősebb korukban is merészek.

Kenán bey: A nogáji tatár khán fia is megjelent Felséged előtt: Mirza khán Krimiából, nekük is szavuk van az erdélyi fejedelem megválasztásánál.

A szultán: A tatár khán fia először jöhet. (A kajmakám bebocsátja Mirza khánt.)

Mirza khán (keresztbefont karral meghajlik a szultán előtt): Minden tatárok Ura, Khinatól Bosszporusig, Allah egyetlen vezére! A nogáji tatár khán hódolattal üdvözöl.

Szultán: Add elő kivánságodat!

Mirza khán: Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem megtiltotta a novgorodi szláv fejedelemnek és az ukránoknak, hogy nagyatyámnak adót fizessenek Nagyatyám hadsereggel tört Bathory Istvánra, de Poltavánál csatát vesztett és fogságba esett. Báthory István magyar ur volt és nem élt a győztes hatalmával, nagyatyámat sátrába vezette, maga mellé ültette, ugy vendégelte meg. „Remélem, te is igy tennél, ha a hadiszerencse véletlenül neked kedves" mondotta és vendéglátás után szabadon engedte nagyatyámat, aki ezért végrendeletében meghagyta minden ivadékának: „amig tatár él a földön, Nogajkában fehér orcával járjanak a magyarok előtt, minden vállalkozásukban 10.000 válogatott lovassal segitsék és a Báthory nemzetséget minden időben felvirágoztassák". Ezért jöttem hozzád Allah egyetlen vezére: legyen Báthory Gábor az erdélyi fejedelem.

Szultán: Hűséges ember vagy Mirza khán. Báthoryaknak hadiszerencséjük mellett ez a legnagyobb szerencséjük. Kivánságod nem lesz teljesithetetlen, ha egyenik a hajdúvezérek felfogásával. Az ő szavuk dönti el, ki lesz az erdélyi fejedelem, mert Mátyás főherceget ők tették meg német császárnak, amikor Taurso György vezérletével 16.000 hajdú Prágában megtámadta Rudolfot és lemondatta uszkőöccse javára. Bocskay fejedelem életében pedig a német császár minden várát meghódoltatták a Felvidéken és Dunántulon. (Ilhamihoz): Bethlen Gábor jöhet:

Bethlen Gábor: Allah akbár! Allah kerim! Felséges szultán, amióta mi erdélyiek törökké lettünk, a

Báthoryak voltak, az egy Zsigmond kivételével, a török partnak a vesérei, Báthory Istvánt is azért választották a rendek ennekelőtte fejedelemnek, mert szembeszállott a német császári hadakkal és nem engedte János Zsigmondnak, a fejedelemnek, hogy elhagyván Erdélyt, a németnek engedje át azt. Báthory István legyőzte a németet, azért mi törökpártiak Báthory csillagzat alatt akarunk tovább élni. Az erdélyi hadak Báthory Gábort éltették felséges szultánt!

Szultán: Szép vonás, harcos nemzetnek az előkelő vonása az, ha az elődök vitézi tettelt az ivadékokban is megbecsülik. Véleményed annál erősebben hat reám, mert olyan embertől hallom, aki vezéri származásánál fogva maga is lehetne jelölt a fejedelemségre. Hallgassuk meg még a hajduvezérek követét. (A nagyvezér bebocsátja Szilassyt.)

Szilassy János: A hajduvezérek nevében jelentem meg előtted, hatalmas szultán, te adod a fermant a fejedelemválasztásra. Akit kijelölsz, azért vérünket ontjuk és érte szerszer szembe megyünk a halállal. Ő nem köt és nyergalás közöttünk a fejedelemségert, de legerősebben áll közöttünk a csatában és a legmerészebb a harcosok között. Vele 100 csatában is győzünk.

Szultán: Szivből beszélted Szilassy és szivem szerint szóltál, megjelenéseddel eldontötted a fejedelemválasztást. (Kajmakamhoz:) A fejedelmi szablyát, a vezéri kardot és a fővezérlő Báthory Gábornak küldjük. (Szerdarhoz:) Írjad a fermant: „Mi, öszbégek és aturkoknak szultánja, üzenjük az erdélyi rendeknek, hogy előljáróitok kívánságára és a nagájl tatár khán kérésére és legfőképpen a hajduvezérek óhajára hozzájárulunk Báthory Gábor fejedelemmelválasztásához és rendeljük az ő megválasztását országgyűlésetken egy hónapon belül. Achmed szultán. (Folyt. köv.)

KÜLONFELEK.

Röviden.

A nagy német előretörés több helyen átvágta az utolsó kaukázusi vasutvonalat is.

Az utóbbi napokban több orosz vésznballont tettek ártalmatlanná Baranya területén. A léggömböket az oroszok a termés megsemmisítésére, felgyujtására szánták. Sopron közelében elfogtak 3 orosz ejtőernyőst is akiket szintén gyujtogatas céljából tettek naluni földre.

Az olasz nép legendás vezére Mussolini, a magyar nemzet nagy barátja, most ünnepelte 59 ik születésnapját. Ezen alkalomból a magyar nép is nagy szeretettel és hálával gondol arra az emberre, aki elsőnek nyujtotta ki segitő kezét a megpróbáltatások kösé jutott nemzetünk felé.

Orosszhegy udvarhelyszéki székely községet nagy tűzvész pusztította el. Az elpusztult székely vagyonok helyreállítására gyűjtés indult. Adjuk szivesen támogatásunkat székely testvéreink megsegitésére.

Augusztus hó 3-tól kezdve a napi kenyér adagot ismét 20 dekára emelik. Ugyanakkor pedig a kenyér árát is tilónként 4 filléral leszállitják. A rendelet a lakósság körében nagy örömet kelt.

— **A Szent-Ferencrend Erdélyi Karpátaljának választogyülése Csíksomlyon.** A Szent-Ferencesek Erdélyi Karpátalja 3 évenként tartja választó gyűlését. Az idei választó gyűlés helyéül Csíksomlyót jelöltek ki, ahol 1942. julius hó 30-án tartották meg a választógyűlést. Rendfőnökké Dr. Páter Boros Fortunát, helyettesévé Lukács Manszvet páter választatott meg. Rendi kormányfőnökök: Dr. Imecs Károly, Sántos Dénes, Dorsi Ipoly és Benedek Fidél.

— ***BEMUTATÓ HANGVERSENY.*** *A Székely Határőr Törzszenekar, amely julius 22 én Kézdivásárhelyen nagy sikert aratott, Csíkszeredában augusztus hó 4-én este fél 9 órakor tartja bemutató hangversenyét a Vigadóban. Közreműködnek: a pálfalvi székely gyermekek táncosoportja, Beniske Ági, Biró Zoltán, Caiszér Erzsébet, Dima József, Szabó Erzsike. Az énekszámokat Pototzky Olga kiséri zongorán. A zenekart Nyers István aranyéremmel kitüntetett karmester vezényli. Konferál Pap Janosi. — A hangverseny iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész vonalon ugy, hogy zsúfolt házra lehet számitani, azért ajánlatos jegyekről idejében gondoskodni Jegyek elővételben csak augusztus 3-án délig válthatók a Vakár könyvkereskedésben*

— **Közellátási tájékoztató.** A közellátásügyi miniszter a következő árucikkek: tuzs, rozs, kétszeres, árpa és zab 1942/42. gazdasági évre érvényes, a villamos energia, a tuzs- és rozsőrlemények és malmi melléktermékek, a kenyér, az élősertés és húsipari termékek, a tej és tejtermékek, egyes mezőgazdasági termények, tej és tejsavó, legkisebb, egyes főzelék- és gyümölcskonzervek, a málnalé és málnaszörp, a huskonzervek legmagasabb termelői, kiskereskedői és fogyasztói árát állap totta meg. Szabályozta egyes állati szőrök és szaruanyagok, az 1942. évi termésű kölcs, a vágóállatok, a könyvkereskedők tankönyvellátás, téhbrétű ragasztott papirzsákok forgalmát és felhasználását.

— Cséplési ellenőr nélkül a cséplést megkezdeni nem szabad.

— Szemet ne hagyjunk a gabonában, mert azzal a magunk kenyerét kisebbitjük!

— **Megjelent a Turul cigaretta.** Megjelent a Turul cigaretta Csíkban is. Eddig csak a cigaretta felét csak a fővárosban hozták forgalomba. Augusztus 3-tól már kapható Csikvármegye minden kisárudájában. A Turul cigaretta ára négy és fél fillér.

A leventéink műsoros verseny-délutánja: augusztus 2. A csíkszeredai Levente Egyesület 1942 augusztus 2-án járási levente céllövő és atlétikai versenyt rendez. A céllövő verseny délelőtt 8 órakor kezdődik a honvéd gyakorlótéren és atlétikai versenynyel folytatódik délután 4 órakor a sport pályán. A levente az ország, a nemzet jövője. Műsoros versenydélutánjukat támogassuk szeretettel.

— **Tizezer Pengőt adtak az erdélyi szövetkezetek az orosszhegyi tűzkárosultaknak.** Julius hó 20-án az udvarhelmegyei Orosszhegy község Diafalva nevű része hirtelen tűzvész következtében, amint ismeretes, leégett. A Szekölyföldön megindultak az adakozások, hogy a község károsultjait megsegitsék. Az Erdélyrészi Hangya Központ a maga és az erdélyi „Hangya" szövetkezetek nevében Udvarhely megye főispánjához azonnal átutalt 10 000 Pengőt a leégett Orosszhegy község megsegitésére.

— **Találtatott** egy gyermekkabát és egy drb törülköző. Igazolt tulajdonosaka rendőrkapitányságon hivatalos órák alatt átvehető.

— **Felhivás.** Csíkszereda és Vidéke Ipartestületének Előljárósága felhívja azokat az önálló, jobban felszerelt műhellyel rendelkező iparosok figyelmét arra, jelentkezzenek Ipartestületünknél, hogyha hajlandók hadirokkantakat iparra átképezni. Ezzel az önkéntes cselekedettel emberbaráti kötelességet ró le minden magyar ember.

— **Ami a legjobban érdekli ma a szülőket.** Nagy és nehéz gondot okoz a szülőknek gyermekük iskolanevelési kérdése. Ettől a gondtól mentesíti a közelmult napokban megjelent „Hazai iskolák, nevelőintézetek és internátusok ismertetője" cimü szakkönyv. Az iskolaismertetőből tájékoztatást kapunk az egész országra kiterjedő legkülönbözőbb nevelőintézetekről, tanintézetekről, internátusokról és szakiskolákról. A tehetséges gyermekek kiválasztása és nevelése cimü é tekezlet, valamint szakelkkek teszik még értékessé a szépkiállitás, és a maga nemében páratlan könyvet, melynek összeállitása és szerkesztése dr. Ozoral Frigyes ny. középiskolai főigazgató munkája. A szülőknek és iskolának egyaránt hasznos tájékoztató minden jobb könyvkereskedőnél, valamint a szerzőnél (Budapest, III. Árpád fejedelem utca 55/a) kapható.

— **A Margitszigeti Szepasszövetség** megalakult Réthy Eszter, Rosita Serrano és Nadja Nojarova elnökségével, jelenti a Szinházi Megaz n uj száma Innocen Ernő Lehár Ferenc törzetlen ifjuságáról beszél, Szoatgyörgyi Elvira Vaszary Pirinek és kislányainak otthonába vezet Szánthó Dénes helyszini tudós tást ad a „Bicáno" zombori szabadteri bemutatójáról ir beszámolót Sok érdekes szinházi hir, gazdag divatrovat, gyermekmelléklet diszitik az uj számot, szindarabja pedig a „Domino".

— **Az „Országjárás"** uj száma közli Veresy Gábor IBUSZ vezérigazgató érdekes nyilatkozatát degenforgalmi kilátásainkról, Dr Bányay János főgeológus cikkét a székelyföldi bonvizkutató munkájáról és beszámol fürdőforgalmunk aktiv mérlegéről. Számos aktuális fürdőcikk, szines riport, ga dag balatoni és hirrovat é'énkiti az uj számot.

Beszámoló a tusnádfürdői Vöröskeresat Egylet estélyé ől Tusnádfürdőn nagy sikerű műsoros estélyt rendezett az ottani Vöröskereszt Egylet. Somogyi Bogyó, a Nemzeti Szinház tagja, Székely András budapesti szinművész, Bánó Mária, Peterka Zsuzsi Sprencz Ferenc művészi számai a főleg Koródi Baba énekszámai nagy sikert aratta A hangulatos és komoly művészi műsort Molnár Sándor, a honvédség közismert székely százados-költője szellemesen, izes székely tájszólásban konferálta. Saját költeményeihő l a előadott a nagyszámu közönség tapsai között A minden tekintetben jól sikerült, jótékonycélu előadásról százával r kelt kint a közönség Végeredményben közel kétez r pengő tiszta bevétellel zárult a műsoros estély Molnár Sándor százados minden szavában é tékes székely tájszólásos előadásában megmutatta hogy anélkül is lehet „székelyes„ tréfálkodást bemutatni, hogy az előadók okvetlenül „bugyutának" mutatnák a székelyt. A közismert „bácsnak fel hívjuk a figyelmét erre. Tessék a székely tréfát, humort szellemesen és nem a már régen megunt módon bemutatni. Molnár Sándor százados, akit a székelység főleg a rádióban és a budapesti Zeneakadémián 22 év alatt ismételten megrendezett székely szerzői estjeiről ismer, törő munkásságot végez ezen a téren is. Megrakatta és megkacagtatta az igényes közönséget, de nem a már unos-untalan ismert „góbásko lás" mesto kelségével, hanem kizárólagosan természetes és szellemes, tréfás székely mókával.

MEGHIVÓ

Csíkszereda Városi Közjótéki Szövetkezet **1942 évi augusztus hó 11 én délutan 4 órakor** az alabbi tárgysorozattal

igazgatósági ülést

tart, a Városháza közgyülési termében, melyre az igazgatóság tagjait névre szóló meghivó küldése mellett ezuton is tisztelettel meghivom

Csíkszereda, 1942 julius 31

Szász G. Gerő s. k.,
polgármester, elnök.

Tárgysorozat:

1. Ügyviteli szabályzat megállapitása.
2. Felhatalmazás a községvezetés felhasználására.
3. Hitelátruházások.
4. Jutalmak.
5. Személyi ügyek.
6. Inditványok.

Csikmindszent község előljáróságától.

Szám: 948—1942

Árverési hirdetmény.

Csikmindszent község előljárósága közbirró tesai, hogy 4212 kat. hold területre vonatkozó vadászati jogát 10 évre, *1942 évi augusztus hó 14 én délelőtt 9 órakor* nyilvános árverés útja bocsátja.

A vadászatjog: nyul, róka, medve, ős, szarvas, vadmacska, nyest, vadpisz.

Kikiáltási ár 800 Pengő.

Részletes árverési feltételek Csikmindszenten a községházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikmindszent, 1942 évi julius hó 24 én.

Előljáróság.

Jó állapotban levő fedeles kocsi eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Szám: 178—1942. birt.

Faárverési hirdetmény.

A csíkszentgyörgyi Erdőbirtokossági Társulat, Lugospatak nevü 18. holdas 0.7 sárlatu — átlag 95 éves, 0.4 lucfenyő és 0.6 részben bükk, valamint Havader nevü 30 holdas 0.6 sárlatu, átlag 100 éves 0.6 lucfenyő és 0.4 részben bükk végásainak fenyőszerfa, valamint bükk, mü és tüzifa anyagát a csíkszentgyörgyi közbirtokossági házban

1942 évi augusztus hó 18-án d. e. 10 órakor

sárt irásbeli ajánlati versenytárgyaláson eladja.

Az árverési és szerződési feltételek az Erdőbirtokossági Társulat és a csíkszentmártoni M. kir. Erdőfelügyelőségi Kirendeltségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott az eladás tárgyát képező erdőrészre nézve is minden felvilágositás megadatik a kivánatra az erdő a helyszinén is bemutattatik.

Olyan ajánlatok, melyek az árverési és szerződési feltételektől eltérnek vagy bánatpénzt nem tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek, utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Eladók fenntartják a jogot, hogy a tett ajánlatok közül, az 1935 evi IV. tc. 177. § a és az általános árverési feltételekben megszabott módon szabadon választhassanak.

Csíkszentgyörgy, 1942 évi julius hó 28-án.

Az érdekelt Erdőbirtokossági Társulat nevében:
vitéz Kovács Lajos,
birt. elnök.

3251/2—1942 szám.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény.

A csíkszeredai m. kir. államépitészeti hivatal a Gyergyóvárhegyen épitendő kösséghása magasépitési munkáira *1942 augusztus 17-én d. e. 11 órai határidővel* nem korlátozott versenytárgyalást tart. Az ajánlatok felbontása ugyanaznap 12 órakor történik az a ulirott hivatalban.

Kiirásra kerülnek a következő iparosmunkák:

föld-, kőmüves- és betonelhelyező, vasbeton-, szigetelő-, ács-, tetőfedő, bádogos, szobafestő, lakatos-, mázoló, üveges, nádfedő-, szobafestő- és kályhás munkák.

(A munkákra külön-külön és együttes ajánlat is tehető)

Az ajánlatban szükséges nyomtatványok, ugymint: költségvetés, versenytárgyalási hirdetmény és ajánlati ürlap, a csíkszeredai m. kir. államépitészeti hivatalban folyó evi julius hó 25-ig kezdve szabadnap, naponta a hivatalos órák alatt. Ugyanott a szükséges felvilágositások is megadatnak és a tervek is megtekinthetők.

Azok a pályázók, akik a szóban levő ipari munkák szakszerű és törvényes képesitésével nem birnak, vagy esetleg már ajánlatukban azt az iparigazolványt, amely az illető iparost (kisipari-, vagy gyaripari-, vagy jogi személyt) megnevezni, aki az illető munkát tanulóg végzés fogja hajtani. Az ajánlatos csatolni az illető iparos igazolványai eredetiben, illetve m. kir. vagy f. nyilvánosságu hitelesitésben (fotókopia) és az illető munka elvégzésére vonatkozó sajátosságait is megszerezni.

Bánatpénz, e kell csatolni az ajánlat szerint az ajánlat 15 000 P-ig fel ül összegénél 250 000 P-ig 2 az e felett, ezen felül pedig az ajánlati összeg tovább 1 (egy) százalékát. A bánatpénz befizetésére szóló igazolvány számára való hivatkozással postautalványnyal vagy lakcimre szóló levélben is beküldhető, vagy pénzügyi elfogadható értékpapirban, szabályszerűen zárdolt borítékban, illetve szabályszerűen kiállitott kezességi nyilatkozatban (bankgarancia levél) a m. kir. postatakarékpénztárnál illetve az illetékes adóhivatalnál számlájára vagy az előzetesen bemutatott igazolványa kiséretében. — Az ajánlattevők kötelesek *benyujtani és szabályszerűen aláirni:*

1. Az ajánlati lapot, 2. a részletes költségvetést
3. a versenytárgyalási feltételeket.

Csíkszeredai, 1942 évi julius hó 25-én.

A csíkszeredai
M. kir. Államépitészeti hivatal.

Az Erdélyrészi Hangya Központ tollgyüjtő telepei:

Barót
Csíkszereda
Erdőszentgyörgy
Gyergyószentmiklós
Kézdivásárhely
Kibéd
Makfalva
Marosvásárhely
Nyárádszeredа
Parajd
Sepsiszentgyörgy
Székelyudvarhely
Szilágysomlyó

A legmagasabb áron vásárolnak be mindenféle friss és használt baromfitollat.

9—10

Nyomatott Vákár Lajosné könyvnyomdájában, Csíkszereda.